Universal Declaration of Human Rights-Sherpa Language

मिमाङ ओङछा थाप्ताङगी जम्बुलिङ सल्डकलेन,

मानव अधिकारको विश्वव्यापी घोषणापत्र

प्रस्तावना

जम्बुलिङला मिमाङ तेरीकी खाङबा खाङबाला वतु कुछप नाङला वतु चिजिन, कुन्ङ्याम तङ ङे गोउ थोप्ताङ कुश्यपगी छुल्ला कठीम तङ टसिवाकी छुल्ला वतु तप्की,

मिमाङगी ओङछाला त्येपा मिकिउ तङ ङ्याम माज्यकसिमा मिमाङलारङ क्योन फोकु लाका तिवा च्युङगु तप्की तङ मि तिवाला सुलाङ जिवा माक्यवा क्यान लाका ल्येमो किरु तङ ताम लपु ङेतुकी छुल्ला रङ तेरीकी सेम वतु तप्की,

मिला दुक्पा तेरु लाका तिवी खप्त्यला तेरी सिना तिङला कि गोउ ङ्योकोल किरुला मिमाङला कले हुङ मिजिउला तेरीला फेन छेन्मो वतु ठीमकी छुर्नेसुर मिमाङ तेरीकी ओङछा थोप्ताङला ङ्येरसुङ किरु खाक्छेन्बो वतु तप्की,

जम्बुलिङगी लुङबातिवी पर्ला तम्जी ल्येमो जोप लाका खाकछेन्बो वतु तप्की,

संयुक्त राष्ट्रसंघकी वडापत्रला मिमाङतिवी ओङछा थोप्ताङ तङ मिमाङकी चिजिन, ख्योक्पेजा तङ पुमपेजी पर्ला हुङगोउ कुन्ङ्याम थोप्ताङ तङ लाका क्याने मिजी जोल्हमु जोपकी छुल्ला ख्येलेन क्या वतु तप्की,

संयुक्त राष्ट्र संघ नाङला वतु लुङबातिवी संयुक्त राष्ट्र संघकी रोग्रमला मिमाङ ओङछा थोप्ताङ तङ कुन्ङ्यम ङेने जम्बुलिङला चिकोर, त्येपा तङ ख्येलेन क्याउ तप्की, तङ दि थोप्ताङ तङ कुन्ङ्यामकी ओङ्छातिवा, ल्येमो क्याने ङेतुला तेरीकी पर्ला टोङ्गो डिक्ने लाका किरु खाक्छेन्बो वतु तप्की,

महासभाकी तेरी मिमाङ तङ लुङबातिवी पर्ला वतु टोङ्गोकी नाङला देने दिं मिमाङ ओङछा थोप्ताङकी कोरतिवा ज्याङ वेई, तुक्रङ क्याने दि मिग्युलकी छुल्ला देने तेरी मि तङ चिछोगतिवी लोप्ज्योङकी छुल्ला दि कुन्ङ्यामला त्येपा किरु, लुङबा तङ छिग्यालकी लुङबा तेरीकी पर्ला कि थोप्ताङकी छुल्ला त्येपा, चिकोर तङ लम्सु जोपकी रेवा ज्याग वेई ।

धारा १

तेरी मिमाङगी चिजिन तङ ओछ्याकी ग्युला क्येने ज्युन कुन्ङ्यम गिवी । खोङ तिवा तेरीकी रिक्पा ल्येमो खुर्ने हुङगु यिन तङ तेरीकी पर्ला चिग्डील हुङगु लाका कि गोकी ।

धारा २

रिक, च्याङङ, ताम क्यो तङ नासम तङ ज्येन कोरतिवी जोने मिमाङला पेने माज्याका क्याने मिमाङला दि मिमाङ आङछा थोप्ताङगी जम्बुलिङ सल्डकलेनला ज्याकु कोर नङशिन ओङछा तिवा थोप्कीवी । तिन्दोरङ क्याने राजनितिककी छुल्ला डेल्वा ज्योकु याङना लुङबा ज्येन तङ तेकी मिमाङतिवी वाकला ओङए तोङगु क्याने याङना सिने भेदभाव किरु लाका मिकीवी ।

Nepal Sherpa Association Central Committee

धारा ३
मिमाङ तेरीला दा-दाक्पी लाका किरु तङ ति छुर्ला जिवा माक्यावा क्याने देतुकी ओङछा गिवी ।

धारा ४
मि सुला सङ वाकला लाका कोल्ने ज्योकु मेङेवी । दुक क्याने मिला वाकला लाका कोल्ने ज्याकु तङ ति लाकी छोङ किरुला लाका यिन्जी मिन्जी कि मिजिउ ठिम ज्याग वेई ।

धारा ५
मि सुला सङ जुला ङ्याक्क्या हुङ्गु क्याने छटाङ च्येने दुक्पा तेरुकी ठीम ज्याङ मे ।

धारा ६
ठीमकी छुल्ला मिमाङ तेरीला कुन्ङ्याम हुङ्गु ओङछा ज्याग वेई ।

धारा ७
तेरी मिमाङला यो मो माक्यावा क्याने ठीमकी छुल्ला तेरी चिग्परङ यिन तङ ठीमगी नाङला तेरी मिमाङलवा कुन्ङ्याम हुङ्गु क्याने ठीम जो वतु नङसिन लाका मेलाक्पा किरु'तिवाला सङ ठीम कुन्ङ्याम हुङ्गु ठीम गिवी ।

धारा ८
मिमाङ तेरीला चठिम याङना ठीमकी छुल्ला वतु रङ्गी ओङछाला माङेनमै लाका किरु तिवी छुल्ला ठिमखाङला मेन किरुकी ओङछा सङ वेई ।

धारा ९
मिमाङ सुला सङ लाका मेलाक्पा क्याउ कोर थाकच्योत मागल्वा क्याने जिम्मु तङ ठीम तेरु, लुङबानेसिुर पाङला देन्दु लाका मिकीवी ।

धारा १०
लाका मेलाक्पा क्याउ मिमाङला सङ ठीम थकच्योत किरु रिम्वाला खोङकी ओङछा थोप्ताङकी छुल्ला मिने ठीमखाङला तेरीला हाक कोउ क्याने रङ्गी कोर ज्योक ङेतु ओङछा गिवी ।

धारा ११
(१) लाका मेलाक्पा क्याउ थकच्योत च्युङ्गु मिमाङला तेरीकी पर्ला रङ्गी क्याउ लाकाकी कोरला वतु प्रमाणतिवी ज्योक ङेतु ओङछा वेई, ति मिला ठीमखाङकी लाका मेलाक्पा क्याउ मि थकच्योत माक्याउ सगला निर्दोष हुङ्गुकी ओङछा गिवी ।
(२) मि सुलासङ लाका किरुकी रिम्वाला छिग्याल तङ रङ्गी लुङवी नाङगी ठीमकी किरु थकच्योत माक्याउ तिवाला लाका मेलाक्पा क्याउ जाने ठिम तेरु मेङ्गी तङ लाका मेलाक्पा क्याउ मि तिवाला सङ फतुर ज्युकू कपला थकच्योत क्याउ ठिम सिना ल्हाक्पा क्येन मेतेरी ।

Nepal Sherpa Association Central Committee

धारा १२

मि सुलासङ रङ्गी नङगी ताम्ङे ताम्ङे किरु ङतुकी ओङछा वतु नङसीन ति छुल्ला फतुर जुकु मेङेयी तङ मि रङ्गी प्रतिष्ठाला क्योन फोकु क्याने लाका मिकीवी । मिमाङ तेरीला दुको लाका क्यासिन ठीमकी छुर्ने ओङछा थोपुकी कोकप वेई ।

धारा १३

१. तेरी मिमाङला रङ्गी लुङबी नाङला फारछुर युकु ङ लुङबी नाङला दासा कनी सङ देतु ङेतुकी ओङछा वेई ।
२. मिमाङ तेरीला रङ्गी लुङबा तङ ज्येन छिग्यालकी लुङबाला कोरा ग्याक ङोप तङ हुङ्गु ङेतु ओङछा वेई ।

धारा १४

१. मिमाङ तेरीला दुक्पा तङ क्योन च्युङसीन तेसुर दासा लुङबा ज्येनला देतुकी ओङछा वेई ।
२. गैर राजनीतिककी छुल्ला च्युङ्गु लाका मेलाक्पा याङना संयुक्त राष्ट्रसंघकी मिग्युल तङ ठीमकी विरुद्धला क्याउ लाकातिवीतेसुर हुङथोपुकी कोरतिवाला ति दि ओङछा मेङ्गी ।

धारा १५

१. तेरी मिमाङला राष्ट्रियताकी अधिकार गिवी ।
२. मि सुला सङ् नासम स्यरु नङसीन लुङबी राष्ट्रियतानेसुर ओङएला तोङगु लाका हुङ्मिजीई सिसिन मि सुलासङ लुङबा चिगि राष्ट्रियतानेसुर लुङबा ज्येनगी राष्ट्रियता पोतुकी ओङछानेसुर सङ ओङएला मेजोकिई ।

धारा १६

१. लो खुउ ख्योक्पेजा तङ पुमपेजातिवाला जाति, राष्ट्रियता तङ धर्मकी छुर्नेसुर जन्दी क्याने देतुकी ओङछा गिवी । खोङतिवाला जन्दी क्याने ज्युन जन्दी किरु कपला, जन्दी क्याने देतु कपला तङ मुला मेदेउ बेला सगकी कोरला ओङछा चिग्परङ गिवी ।

२. जेन्दी किरु लाका ख्योक्पेजा तङ पुमपेजी सेम डिक्सीमा तिरङ गिवी ।
३. खाङबी मिमाङतिवाला चिछोग तङ लुङबा नेसुर संरक्षण ङेतुकी ओङछा वेई ।

धारा १७

१. तेरी मिमाङला रङ्गी दुक्पा क्याउ नङसीन नोर ज्योक् ङेतुकी ओङछा गिवी ।

Nepal Sherpa Association Central Committee

२. मि सुलासङ नासम स्यरु नङसीन खोङकी नोर तिवा ज्योकु मेङेतु सिने फंतर जुकु मेङगी ।

धारा १८

मिमाङ तेरीला रङ्गी नासम तङ ताम्ङे ज्योकु, रिक्पा थोक थोपु तङ क्ष्योलुक च्येपकी ओङछा गिवी । ति नङसीन खोङकी त्येपा क्याउ क्ष्योलुक पोतुकी ओङछा, दल्जा तिवी मुला पिर्मा क्याने साङ क्ष्यो किरुकी ओङछा तिवा यिन ।

धारा १९

मिमाङ तेरीला रङ्गी ताम ज्याकु ङकी । ति नङसीन सुलाङ जिवा माक्याव क्याने रङ्गी ताम तिवा ज्योक ङेतु ओङछा, दासा कनीनेसुर सङ काङगी छुर्नेसुर लेन लङ्गु तङ क्योलुकी ओङछातिवा यिन ।

धारा २०

१. मिमाङ तेरीला टसिवा जोने सभा सम्मेलन किरु तङ छोक्पा तिवा गोपेतुकी ओङछा गिवी ।

२. सुला सङ चुकई छोक्पा चिछोगतावी ति छुल्ला यिन्जी मिन्जी स्युक गोकी सिने दुक्पा तेरी मेङ्गी ।

धारा २१

१. मिमाङ तेरीला तेरीकी गा क्याउ मि यिन्दु नङसिन मिमाङगी गोमा क्याने लुङबी स्युङला छोकश्युक नङ्गुकी ओङछा गिवी ।

२. मिमाङ तेरीला लुङबी श्युङगी छुर्नेसुर हुङ्गु दासातिवाला कोकप चिग्डील हुङ्गु ओङछा गिवी ।

३. श्युङगी लाका किरु कोर जनताकी नासेम नङगीन हुङ गोकी । दि कोरतिवा आवाधिक तङ निस्पक्ष मतादान क्याने जनताकी सेम ज्योक गोकी । दुको मतादानतिवा गोप्य हुङगोकी सिसिन ज्येन पर्की स्वतन्त्र मतादानसङ कि थोप्की ।

धारा २२

चिछोगला वतु मिमाङकी कोसा नङसीन तेरी मिमाङला सामाजिक सुरक्षाकी ओङछा गिवी । तुक्रङ क्याने मिला लुङबी नाङला लाका क्याने, छिग्याल्नेसुर डोसुङ वाने, लुङबी नाङला वतु च्यालक तिवा खेर्ने तङ लुङबी यर्गेकी छुल्ला आर्थिक, सामाजिक तङ संस्कृतिक ओङछातिवी छुल्ला लाका कि थोपु ओङछा गिवी ।

Nepal Sherpa Association Central Committee

धारा २३

१. मि तेरीला लाका किरु, रङ्गी गा क्याउ नङसीन लाका छोलु तङ लाका किरुला रङ्गी नासम नङसीनकी दासा तिवाला हुङगोउ तुक्रङ क्याने लाका माङेसिन तिकी छुल्ला संरक्षण किरुकी ओङछा सङ गिवी ।
२. तेरी मिमाङतिवाला यो मो माक्याव क्याने लाका किरु तङ ला ङेतुकी ओङछा गिवी ।

(३) लाका किरु मिला तङ खोङकी खाङबी मितिवाला कोसा नसीनकी थोप्ता तङ ति नङसीन रङ ला ङेतुकी छुल्ला, तुक्रङ क्याने सामाजिक संरक्षणकी कोर तङ ज्येन कोरनेसुर हुङगोउ ओङछातिवा गिवी ।

४. मि तेरीला रङ्गी ओङछा थोप्ताङगी छुल्ला छोक्पा जुतु तङ ति छुल्ला स्युकूकी ओङछा गिवी ।

धारा २४

मि तेरीला पेउ लाका तुछो की कुन्साङ ङेतुकी ओङछा गिवी ।

धारा २५

(१) मिमाङ तेरीला खोङ तङ खोङगी खाङबी मिला गोउ मेन्खाङ साप कोन्दु तङ देतु की कोकपतिवा गोउ नङसीन सामाजिक सेवाकी कोरतिवाला हुङगोउ ओङछा तिवी गिवी । तुक्रङ क्याने लाका माङेतु, आमाछोउ, नाङजाङ मेतु, किदुगला स्योरु, गावागुवा गलु मिमाङतिवाला मिजि क्योङगुला कले गल वसिन दल्जा तङ रोग्रम ङे गोउकी ओङछा गिवी ।

(२) फमा तङ आङाला ल्येमो क्याने ल्हाप तङ दल्जा गोउकी ओङछा गिवी । जेन्दी क्याने याङना माक्यावा क्याने क्येउ आङातिवा तेरीला ख्येपर माक्याव क्याने समाजिक संरक्षण कि गोउकी ओङछा गिवी ।

धारा २६

(१) मिमाङ तेरीला लोपु ङेतुकी ओङछा गिवी । गोमी लोप्ज्योङ ति श्युङगी तेरगोकी । तुक्रङ क्याने ति ज्युकी लोप्ज्योङतिवा तेरीला कले मेङगु तङ तेरीकी लोपु ङेथोपु क्याने हुङगोकी सिसिन उच्च शिक्षा ति मिमाङकी रिक्पा टेमु वतु नङसीन तिकी छुर्नेसुर लोप्ज्योङ कि थोप्की ।

(२) लोप्ज्योङ मिकी मिजी ल्येमो जोप, यर्गे जोप तङ मिमाङकी ओङछाकी छुल्ला फेनछेन्मो हुङ्गु क्याने हुङ गोकी । दि लोप्ज्योकी कोर तेरी लुङबा, रिक तङ क्ष्योलुकतिवी पर्ला टोङ्गो डिकु क्याने, तेरीकी पर्ला तम्जी हुङ्गु क्याने तङ संयुक्त राष्ट्रसंघकी टसिवा जोपकी मिग्युलला सङ फेन थोउकी कोरतिवाला त्येवा किरु हुङगोकी ।

(३) रङ्गी पेजातिवाला तेरु लोप्ज्योङ तेरुकी तङ छुल्ला गोमी ओङछा पपा तङ हामाला गिवी ।

Nepal Sherpa Association Central Committee

धारा २७

१. तेरी मिमाङला रङ्गी चिछोगकी रिक्श्युङतिवी नाङगी कोरतिवा थोक थोपु तङ यर्गेकी छुल्ला फेन छेन्मो वतुकी कोरतिवा थोक थोपुकी ओङछा गिवी ।
(२) तेरी मिमाङतिवाला कोर नाछोकनेसुर रकोर नाछोकनेसुर रङ्गी रिक्पानेसुर यर्गेकी छुल्ला नासम ज्योकू ओङटा गिवी ।

धारा २८
मिला दि घोषणापत्र नाङला ज्याकु ओङछा तङ कोरतिवा तेरी डेतुला सामाजिक तङ आन्तारष्ट्रिय व्यवस्थाकी ओङछा गिवी ।

धारा २९

(१) मि तेरीला रङ्गी चिछोगकी छुल्ला लाका कि गोउकी कोकप गिवी । ति चिछोगला देने तिरङ मिमाङ लम्सु तङ यर्गे डो थोप्की ।

(२) रङ्गी ओङछा तङ थोप्ताङ थोकुला तेरीकी ज्येन मिमाङगी ओङछाकी कोर्लासङ नासम तोङ गोकी, तुक्रङ क्याने ठीमकी नाङला वतु कोरतिवा नाङला देने तङ मिमाङ तेरीकी यर्गेकी छुल्ला जो वतु ठिमला त्येपा क्याने लाका कि गोकी ।

(३) दी ओङछा थोप्ताङतिवा संयुक्त राष्ट्र संघकी सिद्धान्त तङ मिग्युलला ख्यपर हुङ्गु क्याने सि सङ थोकु मेङेई ।

धारा ३०
चुकई लुङबा रिक, तङ मिमाङतिवी दि घोषणापत्रला ज्यग वतु ओङछा थोप्ताङतिवाला क्योन फोकु क्याने तङ लाका मेलाक्पा किरु मिग्युलकी दि नङ्गी ओङछा थोप्ताङगीतिवा थोक मोथोपी ।

(१० डिसेम्वर १९४८ ला संयुक्त राष्ट्रसंघकी महासभानेसुर पारित ।)

Nepal Sherpa Association Central Committee